

Presentació de l'estudi de l'Observatori Dona Empresa i Economia

La gratuïtat del sistema públic d'escoles bressol generaria un impacte positiu en l'economia i en la reducció de les desigualtats de gènere

- **Amb un sistema públic gratuït d'escoles bressol a Catalunya es beneficiarien 16.000 dones que no haurien d'abandonar el mercat laboral i altres 20.000 que no haurien de demanar reducció de jornada.**
- **Aquestes dones obtindrien unes rendes del treball equivalent al 0,3% del PIB de Catalunya i una recaptació fiscal de 150,3 M€, que és més del que costaria fer gratuïta l'atenció socioeducativa de les 50.000 places que hi ha actualment (107 M€).**
- **A Espanya i Catalunya les taxes d'escolarització en educació infantil 0-3 estan en línia amb la mitjana de l'OCDE i de la UE, però la part de finançament públic és clarament inferior.**
- **Cal que l'oferta de places sigui a un preu assequible perquè sigui un incentiu per a què les dones no abandonin el mercat laboral.**

Barcelona, 30 de gener de 2020.- L'Observatori Dona Empresa i Economia de la Cambra de Barcelona ha presentat aquest matí l'estudi ***"Impacte econòmic d'una política de llars d'infants universal i gratuïta a Catalunya en clau de gènere. Una visió comparada amb Europa i Espanya"***, que ha comptat amb el suport de la Fundació bancària "la Caixa".

L'estudi recomana establir com a prioritat de la política pública **l'educació infantil des de les primeres etapes de la vida** perquè és un instrument per facilitar **la conciliació de la vida familiar i laboral, amb efectes positius directes sobre la participació laboral de les dones i, per tant, la seva independència econòmica i la reducció de la bretxa salarial.**

Això sense oblidar que és també un instrument important per reduir les desigualtats socials i millorar les oportunitats dels infants en entorns familiars desfavorits perquè està demostrat que els que van a l'escola bressol tenen millors habilitats cognitives, socials i lingüístiques.

L'estudi demostra que **la gratuïtat i ampliació/universalització dels serveis d'educació infantil tindria importants beneficis econòmics i socials perquè permetria avançar en la reducció de les desigualtats de gènere.** Tot i així, perquè aquesta política tingui la màxima efectivitat ha d'anar acompanyada d'una **reforma horària i d'una ampliació dels permisos de maternitat i paternitat** per cobrir la primera etapa de vida de l'infant. Les polítiques d'igualtat estan entrelaçades i han d'avançar en paral·lel per tenir efectes significatius.

Costos i beneficis d'un model ampliat i gratuït d'escoles bressol públiques

L'estudi fa una aproximació de quins serien els beneficis i costos de la implantació d'un model de gratuïtat total de l'oferta pública actual ampliat un 20% per cobrir la necessitat de demanda actual a Catalunya.

Els beneficis totals s'estimen en 37.646 llocs de treball a temps complet, 790 M€ en rendes salarials i 154 M€ en recaptació fiscal. A això se sumarien els 160 milions de renda alliberada per les famílies per la gratuïtat del sistema. Aquest impacte positiu és clarament superior als costos anuals de fer el sistema ampliat 100% gratuït (163 M€) més la construcció d'aquests places al llarg de quatre anys (18,8 M€).

Per tant, **la política de gratuïtat total i ampliació d'un 20% de places públiques no només no tindria costos per al sector públic sinó que generaria un impacte positiu en l'economia a través d'un increment de l'ocupació i la renda de les famílies que es traduirà en més consum i, per tant, una major activitat econòmica.**

L'estudi demostra que **la universalització de l'educació infantil pública és una inversió rendible encara que només es considerin l'augment dels ingressos públics en concepte de cotitzacions socials i impostos sobre la renda que pagarien les dones per no interrompre –total o parcialment– la seva inserció en el mercat laboral.**

Més enllà de l'impacte econòmic, cal destacar la importància de la universalització de l'educació infantil 0-3 perquè possibilitarà la integració de les mares en el món laboral en les mateixes condicions econòmiques que els pares, i disminuirà les diferents manifestacions de la desigualtat de gènere (bretxa salarial, sostre de vidre, segregació horitzontal i vertical, etc.).

A més, és una de les millors eines per reduir la pobresa femenina i la pobresa infantil perquè possibilita que les mares puguin treballar i, per tant, genera un augment dels ingressos familiars presents (salaris) i futurs (pensions).

Però l'educació infantil 0-3 anys no és només un important mecanisme per reduir les desigualtats de gènere sinó que és sobretot un mecanisme molt rellevant per eliminar les desigualtats socials, així com per millorar el futur social i econòmic d'un país.

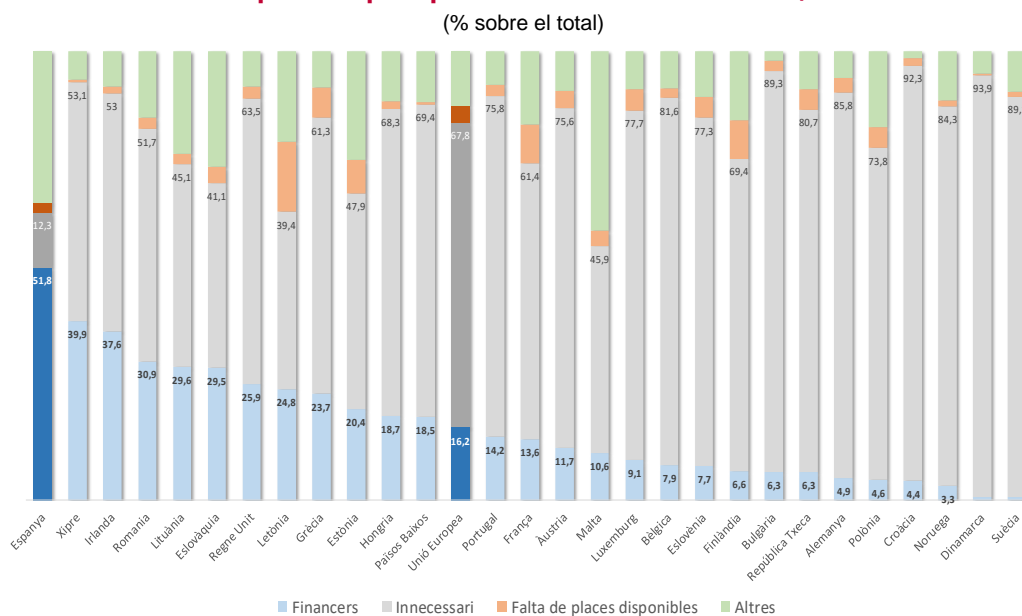
Si s'adoptés un sistema de prestació pública gratuïta de l'escola infantil 0-3 anys, **l'ocupació femenina podria augmentar a Catalunya en unes 16.000 persones** com a resultat del pas de la inactivitat a l'ocupació (el 12% de les mares joves tornarien al mercat laboral), i al mateix temps, permetria que unes 20.000 dones passessin de tenir un contracte a jornada parcial a un de jornada completa (el 12% de les que fan jornada laboral parcial).

Les rendes del treball derivades d'aquest increment de l'ocupació serien equivalent **al 0,3% del PIB de Catalunya i la recaptació fiscal de 150,3 M€, més del que costaria fer gratuïta l'atenció socioeducativa de les 50.000 places que hi ha actualment (107 M€).**

L'educació infantil de primer cicle a Catalunya i Espanya, en comparació amb la resta de països europeus i de comunitats autònomes

A Espanya les taxes d'escolarització en educació infantil 0-3 estan en línia amb la mitjana de l'OCDE i de la UE, mentre que el sistema de prestació pública és clarament insuficient i necessita una revisió que el situï en línia amb la mitjana europea. Les famílies a Espanya suporten una major proporció dels costos d'escolarització, mentre que a la majoria de grans països europeus el sistema és més equilibrat en la distribució dels costos entre sector públic i família. De fet, a Espanya el 51,8% de les famílies no escolaritzen el seu fill/a per l'alt cost del servei de cura, un percentatge que a la UE és només el 16%.

Motiu per no optar pels serveis formals de cura, 2016

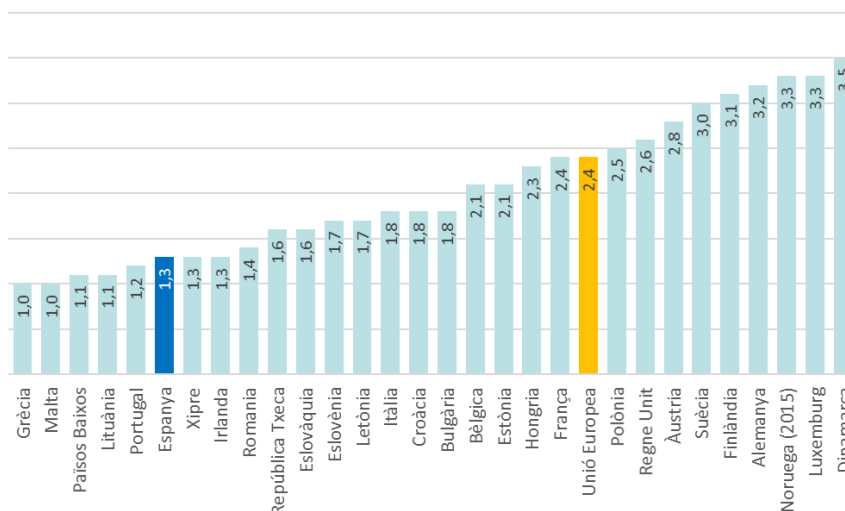

Font: Eurostat

Caldria augmentar la despesa pública en prestacions familiars i beneficis per fill a càrrec fins igualar-la a la mitjana de la UE-28. Segons les dades més recents, a **Espanya es gasta un 1,3% del PIB en aquesta política mentre que a la mitjana de països de la UE és el 2,4% del PIB**. Fins i tot països propers com França o Itàlia realitzen una despesa en família que és bastant superior a l'esforç realitzat a Espanya (2,4% i 1,8% del PIB, respectivament).

Despesa pública en família, 2016

(% sobre el PIB)

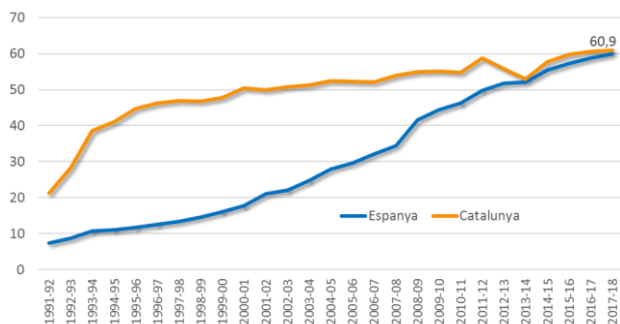
Font: Eurostat

A Catalunya les taxes d'escolarització en la primera etapa del cicle infantil (0-3 anys) se situen entorn a la mitjana espanyola i també de la UE, però molt per sota de les comunitats líders com són el País Basc, Madrid, Galícia i Andalusia.

Ara bé, quan s'analitzen els percentatges d'escolarització en centres públics, Catalunya no només està per davant de la mitjana espanyola sinó també d'aquestes quatre comunitats autònomes. Però hi grans diferències entre la província de Barcelona, on la proporció d'alumnes en escola pública té marge de millora (està en el 58%), i la resta de províncies catalanes, on s'assoleixen percentatges elevats (per sobre del 70%).

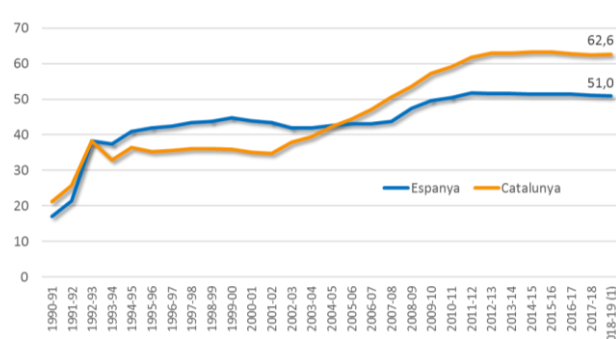
Taxa d'escolarització al 2 anys

(% sobre la població dels infants de 2 anys)

Alumnes 0-3 anys escolaritzats centres públics

(% sobre la població 0-3 escolaritzada)

Font: Ministeri d'Educació i FP

El nombre d'alumnes en escoles bressol públiques a Catalunya va registrar un important augment entre el curs 2002-03 i el curs 2011-12, multiplicant la xifra de l'alumnat per 3,2, fins assolir un màxim històric de 56.765 nens a Catalunya. Però des de la finalització del Pla Educa3 el 2012 i l'inici de la polítiques d'austeritat, **la xifra de nens escolaritzats en el sistema públic ha disminuït i la taxa d'escolarització s'ha quedat estancada.**

És important avançar en la creació de més places públiques per ampliar la taxa d'escolarització aproximant-lo a un model universal, així com en la millora el finançament públic i que els preus públics tinguin en compte no només el nivell de renda sinó també criteris d'igualtat de gènere.

Cal que l'oferta de places sigui a un preu assequible perquè no suposi un desincentiu perquè les dones abandonin el mercat laboral. L'entrada en vigor a partir de l'1 de gener de 2018 d'una desgravació de fins a 1.000 euros en l'IRPF per les despeses d'escolarització en l'etapa 0-3 anys va en aquesta línia.

A Catalunya cal reequilibrar el repartiment de costos de l'escola bressol pública entre sector públic i famílies, que es va trencar amb la crisi, i avançar cap a la gratuïtat total. El cost de fer 100% gratuït el sistema actual és de 107 M€, però aquest cost es compensaria amb l'impacte que generaria sobre l'ocupació femenina.

Sobre l'Observatori Dona Empresa i Economia

La roda de premsa ha anat a càrrec de la presidenta de l'Observatori Dona, Empresa i Economia (ODEE), **Roser Xalabarder**, en una de les seves primers intervencions com a presidenta, de la directora de l'ODEE, **Anna Mercadé**, de la directora d'Anàlisi Econòmica de la Cambra i autora de l'estudi, **Carne Poveda**.

L'ODEE va néixer el 2008 amb la voluntat d'estudiar la situació de les dones com a professionals, directives, empresàries i autònomes en les organitzacions i en l'empresa privada, per tal de crear consciència que és el primer pas necessari per a l'apoderament i merescut reconeixement.

Per fer-ho possible, des de l'ODEE s'han posat xifres a la situació de la dona, s'han creat indicadors nous i contrastables que mostren la situació de les dones en el món empresarial i econòmic i s'ha quantificat econòmicament l'impacte de la situació en el sistema econòmic, polític i social.

D'entre els estudis que ha elaborat l'ODEE destaquen: l'impacte econòmic de la pèrdua de talent femení, la presència de les dones en el món empresarial català, les mesures de conciliació i reforma horària, la quantificació del treball domèstic en el PIB, la desigualtat de gènere com a causa de la pobresa femenina, i el primer indicador d'igualtat de gènere a Catalunya.